

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И
ГОРИТЕ**

**ЮГОЗАПАДНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ "ДП
БЛАГОЕВГРАД**

ТП "ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО СЛИВНИЦА"

2200 гр.Сливница, ул"Княз Александър I Батенберг" №2,е-mail: dgs-slivnica@abv.bg,тел. 07274
2019

ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП „ДГС СЛИВНИЦА“

(в изпълнение на Критерий 4.5 от националния FSC-стандарт)

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ И МЕРНИ ЕДИНИЦИ В ТЕКСТА

АД	<i>Акционерно дружество</i>
БТ	<i>Бюро по труда</i>
ГФ	<i>Горски фонд</i>
ДАГ	<i>Държавна агенция по горите</i>
ДГС	<i>Държавно горско стопанство</i>
ДФ	<i>Държавен горски фонд</i>
ЕООД	<i>Еднолично дружество с ограничена отговорност</i>
ЗГ	<i>Закон за горите</i>
ЗТ	<i>Защитена територия</i>
ИАРА	<i>Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури</i>
ИЦ	<i>Информационен център</i>
КНСБ	<i>Конфедерация на независимите синдикати в България</i>
ЛТУ	<i>Лесотехнически университет</i>
ЛУП	<i>Лесоустройствен проект</i>
МОСВ	<i>Министерство на околната среда и водите</i>
МТСП	<i>Министерство на труда и социалната политика</i>
НАП	<i>Национална агенция по приходите</i>
НДГП	<i>Недървесни горски продукти</i>
НОИ	<i>Национален осигурителен институт</i>
НП	<i>Национален парк</i>
НПО	<i>Неправителствена организация</i>
НСИ	<i>Национален статистически институт</i>
ООД	<i>Дружество с ограничена отговорност</i>
ОСВ	<i>Оценка на социалното въздействие</i>
РИОСВ	<i>Регионална инспекция по околната среда и водите</i>
РДГ	<i>Регионална дирекция по горите</i>
СЛРБ	<i>Съюз на ловците и риболовците в България</i>
FSC горите)	<i>Forest Stewardship Council (Съвет за стопанисване на</i>
SWAT	<i>Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)</i>
дка	<i>декар (1 дка = 1000 м²)</i>
ха	<i>хектар (1 ха = 10 дка)</i>
м³	<i>кубически метър</i>
с.	<i>село</i>

Понятия, използвани в доклада

Оценка на социалното въздействие	Процес на анализ, мониторинг и управление на желаните и нежелани социални последици, както позитивни така и негативни, резултат на планирани интервенции (политики, програми, планове, проекти) и всякакви процеси на социална промяна в резултат на тези интервенции. Основната му цел е да доведе до по-устойчива и хармонична биофизична и човешка околна среда.
Заинтересовани страни	Човек или организация, които имат законен интерес от дейността на ДГС „София“. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.
Анализ на вторична информация	Метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, анализи и др.
Дълбочинно интервю	Метод за събиране на информация, при който даден проблем се изследва обстойно, в дълбочина. Търси се мнение, отношение, оценки. Провежда се с един човек, т. нар. респондент.
Групова дискусия	Метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно (6-10 души). Търси се мнение, отношение, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.

Основни резултати

Общи социално – икономически характеристики на региона

ТП ДГС Сливница е разположено на територията на Софийска област, като попада в четири общини с множество населени места, както следва:

1.Община Сливница,

Населено място: гр. Сливница, с.Алдомировци, с. Братушково, с. Бърложница, с. Гургулят, с. Гълъбовци, с. Драготинци, с. Извор, с.Пищане, с.Повалиръж, с. Радуловци, с. Ракита, с. Бахалин

2.Община Божурище,

Населено място: гр. Божурище, с. Гурмазово, с. Делян, с. Златуша, с. Мала раковица, с. Пожарево, с. Пролеша, с. Росоман, с. Хераково, с. Храбърско

3. Община Костинброд,

Населено място: гр. Костинброд, с. Безден, с. Богъовци, с. Бучин проход, с. Голяновци, с. Градец, с. Драговищица, с. Дреново, с. Дръмша, с. Опицвет, с. Петърч, с. Понор, с. Царичина, с. Чибавци

4. Община Драгоман,

Населено място: гр. Драгоман, с. Беренде, с.Беренде извор, с. Василковци, с.Вишан, с.Владиславци, с. Габер, с.Големо Малово, с.Горно село, с. Грълска падина, с.Долна невля,с. Долно ново село, с.Драгоил, с. Дреатин, с. Калотина, с.Камбелевци, с.Круша, с. Летница, с. Липинци, с. Мало Малово, с. Начево, с. Неделище, с. Несла, с. Ново бърдо, с. Прекръсте, с. Раяновци, с.Табан, с. Цацаровци, с. Цръклевци, с. Чаканец, с. Чепърленци, с.Чорул, с. Чековезер, с. Ялботина

Софийска област е втората най-голяма област по площ в страната - общата площ възлиза на 7 062,3 кв. км., което представлява 6,4% от територията на страната и 34,7% от територията на ЮЗР. Общият брой на населението е 247 489 души (НСИ, 2011), което представлява 3,4% от населението на страната и 11.6% от населението на ЮЗР. Гъстотата на населението е 35,5 души на кв.км., което е почти 2 пъти по-ниско от същия показател за страната като цяло и 3 пъти по-ниско от гъстотата на населението в ЮЗР, в който обаче се включва и столицата София, където гъстотата на населението е много висока (905 души на кв.км.). От 2007 г. се наблюдава тенденция за плавно намаляване на населението в областта като цяло. Тази тенденция варира по общини – близките до столицата общини леко увеличават населението за сметка на механичен прираст (голям брой заселили се), докато в по-отдалечените и периферни общини населението намалява. Софийска област е областта, включваща в състава си най-голям брой общини от всички области в страната - 22 общини. От гледна точка на административно – териториални характеристики, общините в областта са различни по брой и вида населени места включени в техните територии. Поради спецификата на областта, тя е единствената, чиито областен център се намира извън територията ѝ. Административният център на Софийска област се намира в град София. В областта има 18 града и 265 села, като в градовете живее 60,8% от населението.

Място на горското стопанство в приоритетите на общината

Софийска област е четвърта в страната по дял и втора – по абсолютна стойност на горските територии. Това предопределя същественото значение на горскостопанския сектор за областта.

Горите в района на общините имат важно и многопосочно значение, което не се ограничава само с дърводобив на строителна и технологична суровина.

Голяма част от горските масиви се използват от местното население като дърва за огрев през зимния сезон. Освен това те са източник за задоволяване на битовите потребности на местното население чрез техните ловностопански, водоохранни, противоерозионни и здравно – украсни функции.

Горското стопанство е важно средство на територията на общината

Дейността се осъществява в две направления:

- I. Охрана и възпроизводство на горски ресурси.
II. Екологосъобразно ползване на дървесните ресурси

Основните очаквания на обществото към горския сектор, в частност ТП ДГС „Сливница“:

- Устойчиво управление на наличния ресурс;
- Задоволяване на нуждите на местното население от дърва за битови нужди;
- Справяне с проблема с незаконните сечи;
- Ограничаване на ерозионните процеси;
- По-тясно интегриране на целите свързани с управление на горите с другите приоритетни сектори на местната икономика, най-вече туризма.

Юридически статут на ТП ДГС „Сливница“

ТП ДГС „Сливница“ е териториална структура на ЮЗДП- Благоевград за осъществяване стопанисването на държавния горски фонд и охраната на горите и земите от горския фонд. ЮЗДП- Благоевград е самостоятелно юридическо лице със статут на държавно предприятие по силата на чл. 163 от Закона за горите (ЗГ).

Съгласно ЗГ, основният предмет на дейност ТП ДГС „Сливница“ е:

1. Изпълнение на лесоустройственият проект в държавния горски фонд (ДФФ) чрез:
  - възпроизводство на горите и земите от ДГФ и извършване на свързаните с това дейности;
  - ефективно ползване на дървесина и на недървесни и други горски продукти от горите и земите от ДГФ, както и търговия с тях;
  - организиране и провеждане на противопожарни мероприятия в горите и земите от горския фонд;
  - поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях.
2. Управление на горите от ДГФ.
3. Организиране и провеждане на лесозащитни и противоерозионни мероприятия в горите и земите от ГФ;
4. Проектиране и строителство в горите и земите в ДГФ;
5. Охрана на горите и земите от ГФ и опазване на дивеча и рибното богатство;
6. Придобиване на гори и земи от ГФ.

ТП ДГС „Сливница“ има правомощията да осъществява и други дейности, в т. ч. туристическа, рекламна и външно-търговска дейност.

Основни органи на управление на ДГС са ЮЗДП ДП гр.Благоевград и директорът на ДГС.

Обща характеристика на ТП ДГС „Сливница“ и устройство на територията

- Държавно горско стопанство „Сливница“ е получило името си от най-големия град, намиращ се на територията му, в който е и седалището на стопанството. На север граничи с Държавно горско стопанство „Годеч“ и Държавно горско стопанство „Своге“, на изток – с Държавно горско стопанство „София“, на юг-югозапад с Държавно горско стопанство „Брезник“ и Държавно горско стопанство „Трън“, на запад посредством държавната граница – с Република Сърбия. Общата площ на стопанството е 24 862,0 ха. Разпределението на общата площ на ТП „ДГС Сливница“ по вид на земите е посочено в Таблица N 1.

Разпределението на общата площ на горските територии по вид на земите на ТП „ДГС Сливница“, на база извършената инвентаризация на горските територии и ГСП 2019 е посочено в Таблица №1:

Таблица N 1: Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	%	Площ, ха
Залесена	77,0	19 119,6
Незалесена дървопроизводителна	0,4	88,8
Недървопроизводителна площ	22,6	5636,6
Общо:		24 845,0

Разпределението на залесената площ по вид на горите е дадено в Таблица N 2

Таблица N 2: Разпределение на залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ, ха
Иглолистни	7 759,0
Широколистни високостъблени	700,0
Издънкови за превръщане	13 332,0
Нискостъблени	3 071,0
Общо:	24 862,0 ха

Преобладават издънковите гори за превръщане в семенни – 13 332,0 ха (54,0% от залесената площ), следват иглолистните гори – 7 759,0 ха (31,0% от залесената площ), широколистните високостъблени гори – 700,0 ха (3,0% от залесената площ) и нискостъблените гори – 3071,0 ха (12 % от залесената площ). Незалесената дървопроизводителна площ (сечища, голини и пожарища) е 105,0 ха. Голините заемат площ от 24,0 ха, сечищата – 63,0 ха, а пожарищата – 18,0 ха. Недървопроизводителната площ е 5654,0 ха или 22,7 % от общата площ на горското стопанство. С най-голям дял са поляните – 3618,0 ха (14,6% от общата площ), следвани от лесонепригодните площи, съответно 2 036,9 ха (8,18% от общата площ) .

Цялата територия на ТП „ДГС Сливница“ е категоризирана като гори със защитни и специални функции.

В горите със защитни и специални функции първостепенна задача е осъществяването на основните им почвозащитни, водоохранни, здравно-украшни, противоерозионни, мелиоративни, ловностопански и природозащитни функции, което се постига чрез прилагане на сечи, осигуряващи удължаването на възобновителния период.

Стопанисването на горите на територията на ТП „ДГС Сливница“ се осъществява на база 10 годишен Горскостопански план (ГСП), изготвен през 2019 г. от Нишава КиТ ООД гр. София. Основни цели на стопанисването на горите с дървопроизводителни и средообразуващи функции е постигането на максимално по количество и качество производство на строителна дървесина от единица площ, съобразно икономическите потребности и възможностите за най-рационално използване на типовете горски месторастения. Наред с това трябва да се запазят и увеличат защитните, водоохранните и другите полезни функции на гората. Така поставената цел се очаква да бъде постигната по пътя на ускорено по естествен и изкуствен път възобновяване на горите, чрез правилно извеждане на главните и отгледни сечи, чрез реконструкция на нископродуктивните насаждения, чрез залесяване на голите площи и невъзобновени сечища, чрез регулиране на пашата и опазване на гората.

В горите в защитните, рекреационните и защитените територии, главната цел на стопанисването е непрекъснато увеличаване на качеството на дървостойките в зависимост от основното им предназначение – водоохранно, защитно, здравно-украшно и други – чрез провеждане на диференцирани мероприятия. В тези гори ползването на дървесина е определено като второстепенна задача. Основната цел на защитните ивици покрай горната граница на гората е запазване на дървесната растителност и почвата. Същата цел се поставя и пред защитните гори на скални и урвисти терени. Защитните гори край жп линията имат за цел опазването от ерозия. В защитените гори – природните забележителности – основната цел е запазване на естествената растителност. За семепроизводствените насаждения целта е да се осигури максимално производство на семена с високо качество.

Видове собственост

Възстановяването на собствеността на горите и земите от ГФ на територията на ТП ДГС „Сливница“ в по-голямата си част на този етап се счита за приключило. Разпределението на територията по вид на собствеността, е представено в Таблица N 5.

Таблица N 5: Разпределение на общата площ на ДГС „Сливница“ по собственост

Вид собственост	Инвентаризация от 2019 г.	
	ha	Разпределение в %
Държавна собственост	17164,9	69,0
Общинска собственост	960,2	4,0
Временно стопанисвани от общините	421,0	2,0
Религиозна собственост	198,30	1,0
Съсобственост	16,3	1,0
Частна - физически лица	5 833,70	23,0
Частна - юридически лица	266,9	1,0
Общо	24 861,30	100

Заинтересовани страни от дейността на ТП ДГС „Сливница“

Списък на идентифицираните заинтересовани страни за ТП „ДГС Сливница“ е представен по-долу. Той не претендира да е изчерпателен, за това основните взаимодействия са анализирани за групите заинтересовани страни.

Местно самоуправление

Общинска администрация Сливница

Държавни структури

Регионална дирекция по горите - София
Областна администрация – София област
Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
Регионална инспекция по околна среда и води – София
Басейнова дирекция
Служба „Пожарна и аварийна безопасност и защита на населението“
Структури на Национална служба „Полиция“
Гражданска защита
Общинска служба земеделие и гори
Бюро по труда
Полиция

Фирми от горския сектор

Фирми, ангажирани в дърводобива
Фирми, ангажирани в търговията с дървесина
Фирми, ангажирани в лесокултурни дейности
Фирми, ангажирани в добива/ изкупуването на НДГП

НПО

WWF
СЛРБ-София

Недържавни собственици на земи и гори от ДГФ

Физически лица

Община
Манастири
Частни лесовъди

Религиозни общности

Църковно настоятелство

Туристически бизнес

Ски училища

Местно население

Събирачи на недървесни горски продукти за лична употреба

Обхват на дейностите и взаимодействие със заинтересованите страни

Както бе споменато по-горе, дейностите на ТП „ДГС Сливница“ са регламентирани в Закона за горите и прецизирани в Горскостопанския план (ГСП). В Таблица N 6 е дадено възможното въздействие от осъществяваните дейности върху отделните групи заинтересовани страни. Би следвало да се има в предвид, че взаимодействията могат да бъдат както отрицателни, така и положителни.

Таблица N 6: Видове дейности на ТП „ДГС Сливница“ и групи заинтересовани страни, с които си взаимодейства при изпълнението им

Дейност	Взаимодействие
Управление на горите от ДГФ	Всички
Възпроизводство на горите и земите от ДГФ и извършване на свързаните с това дейности	Местно население Община Фирми, ангажирани в лесокултурни дейности
Ползване на дървесина и търговия	
• Търгове за добив и продажба на дървесина	Фирми, ангажирани в дърводобива Фирми, ангажирани в търговията с дървесина
• Дърва за огрев за местното население и социално слаби граждани	Община Местно население НПО
Ползване на недървесни и други горски продукти и търговия с тях	
• НДГП	Фирми ангажирани в добива/изкупуването на НДГП Събирачи на недървесни горски продукти за лична употреба
• Паша на животни	Местно население
Охрана на горите и земите от ГФ	Държавни структури Община Недържавни собственици Месно население Частни лесовъди
Организиране и провеждане на противопожарни мероприятия	Държавни структури Община Недържавни собственици Месно население
Стопанисване и ползване на дивеча в дивечовъдните участъци, и опазване на дивеча и рибното богатство	СЛРБ Ловно стопански сдружения и ловни дружини
Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на	Местно население Община

биологичното разнообразие в тях	НПО
Организиране и провеждане на лесозащитни и противоерозионни мероприятия	Държавни структури Община Местно население
Създаване на гори върху земеделски територии	Община Местно население
Придобиване на гори и земи от ГФ	Община Местно население Туристически бизнес
Други	

Управление на горите от ДГФ

Общото мнение и оценка е, че ТП „ДГС Сливница“ си върши добре работата, има стриктен и строг контрол върху всички дейности. Цялостното отношение на всички групи заинтересовани страни, с които са проведени срещи, към дейността на горското стопанство е по-скоро позитивно. Много от тях гледат на ТП „ДГС Сливница“ като гарант за запазване на ресурса за идните поколения.

В процеса на одобряване на ГСП, според изискванията на закона, са правени две лесоустройствени съвещания, на които са поканени и присъствали основните заинтересовани страни (документирано с протоколи).

Мнението на служителите като цяло е, че изготвеният ГСП е сравнително качествен.

Информация от ГСП по конкретни въпроси, свързани със стопанисване на недържавните гори се предоставя срещу минимално заплащане. По принцип ГСП може да се ползва безплатно на място като достъпът е свободен. На база проведените разговори с различни заинтересовани страни не бе констатиран проблем с достъпа до ГСП.

ТП „ДГС Сливница“ има утвърден механизъм за постъпване и разглеждане на оплаквания, мнения, коментари и препоръки от страна на заинтересованите страни. Отделно от това на видно място е сложена кутия за оплаквания. На всички постъпили сигнали ТП „ДГС Сливница“ е реагирало своевременно. В случай на постъпване на писмо, ДГС е длъжно да го разгледа и отговори в писмен вид. Стопанството води специален регистър за подобни сигнали.

ТП „ДГС Сливница“ е страна по 12 административни дела.

Делата са образувани по жалби на участник в търг с явно наддаване за продажба на прогнозни количества стояща дървесина на корен.

На първа инстанция делата са решени в полза на ТП „ДГС Сливница“. Част от решенията се обжалват пред втора инстанция.

ТП „ДГС Сливница“ е обект на регулярен одит от страна на Сметната палата, Дирекция „Вътрешен одит“ на ЮЗДП и НАП.

По специфичните проблеми, свързани с управлението на горския фонд, контрола от страна на ИАГ, РДГ – София и ЮЗДП е непрекъснат. Всичко това е допълнителна гаранция за коректността на предприеманите от ТП „ДГС Сливница“ действия.

Възпроизводство на горите и свързаните с това дейности.

Провежданите лесокултурни дейности – почвоподготовка, залесяване, отглеждане на горските култури и производството на фиданки е финансирано от Фонд инвестиции в горите. Отглеждането на младите насаждения се финансира от стопанската дейност. Естественото възобновяване в част от района е добро, но на места се наблюдава необходимост от залесяване. През 2019 година на територията на стопанството са залесени 40,0 декара.

На територията на ТП „ДГС Сливница“ има един разсадник, не регистриран и не функциониращ - Разсадник „Сливница“.

На този етап не са идентифицирани практики, свързани с възпроизводството на горите, които да имат негативно влияние в социален аспект. Както навсякъде и тук дейностите по залесяване се ползват с висока обществена подкрепа

Ползване на дървесина и търговия

Ползването и търговията с дървесина е една от основните дейности, с които по традиция горските стопанства се отъждествяват от обществото. Дейностите по дърводобива в ТП „ДГС Сливница“ могат условно да бъдат разделени на:

- Процедури за добив и продажба на дървесина;
- Процедури за отдаване на сечища на дървесина „на корен“
- Осигуряване на дърва за огрев на местното население;

Средно годишното ползване на ТП ДГС Сливница е в съответствие с работния вариант на ГСП на ТП "ДГС Сливница" от 2019 година и количествата са посочени в Таблица N 7.

Таблица N 7: Средно годишно ползване по ГСП

Площ ха	Стояща маса куб.м	Едра строителна дървесина куб.м	Средна строителна дървесина куб.м	Дребна строителна дървесина куб.м	Дърва куб.м
471,97	23 899	2129,0	5772,0	766,0	10 508,0

Съобразно общата насока за стопанисване, целите, дървесните видове, насажденията и тяхната продуктивност, типовете месторастения и други, горите с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции са групирани в стопански класове.

Почти 90% от местното население използва дърва за огрев за отопление и/или готвене. Годишно на местното население се предоставят около 1 784 плътни м³ дърва за битови нужди. Според оценката на ТП „ДГС Сливница“, а и на останалите заинтересовани страни нуждите са задоволени. Въз основа на ГСП, ежегодно с плана за сечите, ТП „ДГС Сливница“ определя количествата и местата за добив. След издаване на необходимите разрешителни дървата се добиват от самите ползватели и много рядко чрез фирми. Списъците с ползвателите се изготвят от кметството и не включват частните собственици, които задоволяват нуждите си чрез собствени гори.

Няма постъпили оплаквания относно предоставяните дърва за местното население.

От страна на местните хора няма сериозни оплаквания („няма недоволни от ТП „ДГС Сливница“) по отношение на предоставяните количества на дърва за огрев и строителен дървен материал. От страна на ТП „ДГС Сливница“ е налице разбиране и „компромиси“ по отношение закъснели заявки и допълнително заявени количества в рамките на утвърдения лимит. Основните оплаквания на местните хора са свързани с времето на добиване (основно есенно време), което според някои не дава възможност на дървата за огрев да изсъхнат, необходимостта от предварително заплащане на заявените количества и понякога затруднения достъп до местата, определени за дърводобив.

Ползване на недървесни и други горски продукти и търговия с тях

Дейността на ТП „ДГС Сливница“, свързана със страничните ползвания на горите включва:

Издаване на разрешителни за събирането на НДГП (гъби, горски плодове, билки);

Регламентиране на места за паша на животни (овце, крави, кози).

В населените места в териториалния обхват на ТП „ДГС Сливница“ събирането и изкупуването на НДГП не представлява устойчив поминък за местното население. НДГП се събират предимно за лична консумация. Основно се събират гъби – манатарка и пачи крак, билки - ранилист, шапиче, лазаркиня, жълт кантарион, бял равнец, малина, бреза и др., плодове-шипка и др.

По отношение на пашата за 2016 г. ТП „ДГС Сливница“ издадено 1 разрешително за паша.

Охрана на горите и земите от ГФ

Една от основните функции на ТП „ДГС Сливница“, при това със сериозно социално измерение, е осъществяването на охрана и контрол. Охранителната функция се упражнява върху горите и реките, а контролната – върху всички институции, фирми и отделни индивиди, изпълняващи една или друга дейност в горите.

Дейността на ТП „ДГС Сливница“ по отношение на контрола и охраната на дейностите в горите включва:

- Контрол и охрана на управлението и дейностите в горите;
- Охрана от незаконна сеч, браконьерство и др.;
- Охрана от пожари.

При констатиране на нарушение, ТП „ДГС Сливница“ съставя акт и препраща образуваната преписка на РДГ София, съгласно нормативно установения ред.

Организиране и провеждане на противопожарни мероприятия

През последната година сериозни пожари не е имало. През 2018 г. са регистрирани 2 бр. низови горски пожари на площ от 33 дка, които са били ограничени и не са представлявали проблем. Една от причините за това е добрата организация на местно ниво, както и добрата координация между отговорните институции, в която основна роля играе ТП „ДГС Сливница“.

Дейността по охраната на горите от пожари се осъществява съвместно с кметските администрации. Наред с това доброто взаимодействие с дърводобивните фирми от региона е довело да изразената от тяхна страна готовност да се включат с техника и жива сила в случай на пожари *„тъй като е от интерес на всички да няма такива“*.

Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях

При изготвяне на настоящето проучване не са идентифицирани негативни въздействия във връзките между ТП „ДГС Сливница“ и Регионалната инспекция по опазване на околната среда и води (РИОСВ) – София, която е принципалът в осъществяването на контрол по отношение опазването на биоразнообразието и управлението на ЗТ.

Като цяло в рамките на общината сред заинтересованите страни бе идентифицирано сравнително слабо осъзнаване на проблемите свързани с опазване на биоразнообразието. Все още има тенденция да се мисли, че опазването на биоразнообразието и природата като цяло е по-скоро пречка отколкото възможност за развитие. Именно в промяната на тези нагласи може да се очаква една по-активна роля от страна на ТП „ДГС Сливница“.

Придобиване на гори и земи от ГФ

В района няма случаи на замяна гори от територията на ТП „ДГС Сливница“ срещу гори в други, „по-привлекателни“ райони на страната или обратното. Въпреки, че решението за такива замени е извън правомощията на ТП „ДГС Сливница“ се препоръчва в случай на такива да се информира обществото поради значимия интерес към проблема в настоящия момент.

Политика на наемане, обучение и защита на интересите на персонала

Броят на служителите в ТП „ДГС Сливница“ към 31.12.2019 г. по щат е 21, реално заетите бройки са 21, от които 7 жени и 14 мъже. Всички, които имат трудовоправни отношения с ТП „ДГС Сливница“ са местни хора и хора от региона.

Едно от необходимите условия за постъпване на работа е наличието на специализирано образование – средно специално (Професионална гимназия по горско стопанство) и/или висше (ЛТУ) в зависимост от заеманата длъжност. Текучество на кадри не се наблюдава. Задържа ги сигурността на „държавната работа“ и произтичащите от това възможност за безпроблемно ползване на отпуск, болнични, майчинство, осигуряването на пълна работна заплата и др. на пръв поглед общоприети привилегии.

Обезпечаването на кадри с висше лесовъдско образование към момента е проблем. След постъпване на работа на работещите се предоставя Длъжностна характеристика и преминават допълнително обучение по отношение изпълнението на конкретните им задължения по отношение осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ГСП. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие.

По отношение на повишаването на квалификацията, служителите на ТП „ДГС Сливница“ участват, сравнително рядко и по-скоро спорадично в различни обучения. Липсва целенасочена политика в тази насока главно.

На полугодие се провежда съвещание – обучение по въпросите касащи лесозащитата, от лесозащитна станция София.

Регулярно се провежда т.нар. съвещане по маркиране за специализирания персонал. Също така служителите, занимаващи се със счетоводство и контрол участват в специализирани курсове за информиране за последните промени в релевантното законодателство.

Ръководството на ТП „ДГС Сливница“ редовно участва в периодични срещи на централно ниво, на които то бива информирано за промените в горското законодателство. След това, на оперативни срещи информацията се свежда до познанието на останалите служители.

Спорадично са организирани и други специализирани обучения.

При постъпване на работа, а и на всеки 3 месеца се прави инструктаж по охрана на труда, за който се води отчетност в специална книга. Води се регистър за трудовите злополуки През последните години инциденти със служители на ТП „ДГС Сливница“ не е имало.

Съгласно „Наредба № 3 /15.02.2012г. за определяне на вида, отличителните знаци, усвояването и реда за получаване, сроковете за износване на униформното теренно облекло от служителите в ЮЗДП, нейните структури, специализираните териториални звена и държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ“ на служителите на ТП „ДГС Сливница“ се предоставя представително и уноформено облекло, а работниците се предоставя работно облекло.

Взаимодействие с дърводобивните фирми в региона

Нагласите на дърводобивните в района относно взаимодействията им с ТП „ДГС Сливница“ са изцяло положителни. Всеобщо изразено бе мнението, че се работи „в екип“ с ТП „ДГС Сливница“ при спазване на закона. Фирмите се явяват на търговете организирани от ТП „ДГС Сливница“ на свободни начала в условията на свободна конкуренция.

Ако поради едни или други причини, независещи от фирмите, сключен договор не може да бъде изпълнен, ТП „ДГС Сливница“ се отнася с разбиране и проблемните

моменти се пре-договарят. От своя страна фирмите също се отнасят с разбиране към ТП „ДГС Сливница“ – техните проблеми и изискванията, с които те трябва да се съобразяват. Между фирмите има конкуренция, но тя е лоялна.

Изключително позитивно се приема даденото право на ТП „ДГС Сливница“ да заделя до 30 % от лесосечния фонд за ползване от местните фирми.

Лошото състояние и на места липсата на горски пътища допълнително затруднява и оскъпява дърводобива. ТП „ДГС Сливница“ почти няма заделени средства за поддръжка на съществуващите и създаване на нови горски пътища. Най-често това става за сметка на фирмите.

По думите на дърводобивния бизнес, се ползват квалифицирани работници, макар и това да е отпаднало като задължително изискване в договорите, които ТП „ДГС Сливница“ сключва с фирмите. Изискване е тези работници да бъдат наети на трудови договори и да притежават необходимата квалификация.

Взаимодействие с недържавните собственици на гори

Реституцията на горите и земите от ГФ на територията на ТП „ДГС Сливница“ на този етап може да се счита за приключила.

В новия ГСП държавната собственост намалява, което се дължи на възстановени държавни горски територии на община Сливница, Костинброд, Божурище, Драгоман и на частни физически лица, както и на отпаднали голи недървопроизводителни площи при инвентаризацията.

Участие на ДГС в местни инициативи

Въпреки липсата на регламентация и невъзможността за пряко участие в подпомагането на местното население, ТП „ДГС Сливница“ участва като активен партньор в редица местни инициативи. ТП „ДГС Сливница“ се включва и в инициативи по залесяване с участие на местно училище, осигурявайки необходимите площи (предварително подготвени) и посадъчен материал.

Осигуряване на дърва за огрев и дървен материал за местното население

Това е най-видимата и оценяваната част от дейността на ТП „ДГС Сливница“. Поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев и дървен материал, тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора и общинска администрация към ТП „ДГС Сливница“.

Към момента няма индикации за съществуващи проблеми в тази област. Такива биха възникнали ако, по една или друга причина се намалят количествата дърва за огрев и дървен материал, отделяни за задоволяване на нуждите на местното население. Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал (напр. в резултат на сертификацията) или повишаване на цената за добиването им в следствие въвеждането на допълнителни мерки (вж. по-долу в текста). Не особено доброто социално-икономическо положение на населението в региона не би позволило на местните хора да заплащат по-висока цена. Допълнителна пречка би било битуващото сред тях мнение, че „тези придобивки им се полагат, защото живеят в и около тази гора“.

Осигуряване на поминък чрез дейности, свързани с горите.

Възможностите за трудова заетост в региона на ТП „ДГС Сливница“ са разнообразни. Развитието на алтернативно земеделие и селски туризъм в региона, въпреки природните дадености, все още набира скорост и не може да осигури достатъчно работни места.

Особено силно е очакването, че участието на частните фирми в организираните от ТП „ДГС Сливница“ търгове за добив и реализация на дървесина ще бъде обвързано с наемането именно на местни фирми респективно по-висок дял местни хора.

Странични ползвания на горите

Данните от доклада показват, че местните хора не са зависими пряко от използването на горите като източник на НДГП. Такива в региона се събират по-скоро за лично ползване, най-вече от хората от малцинствата. В този смисъл в бъдеще не следва да се очаква конфликт в това отношение. Ако такъв възникне, то той по-скоро би бил свързан с недобросъвестен начин на събиране и унищожаване на тези ресурси. Възможен би бил конфликт с фирмите занимаващи се изкупуването на НДГП от гледна точка засилване на контрола от страна на ТП „ДГС Сливница“. Както стана ясно, фирмите често злоупотребяват с даденото в закона право за свободно събиране за лични нужди. Въпреки това, ТП „ДГС Сливница“ не бива да се притеснява от въвеждането на по-стриктни мерки, които не биха срещнали отпор от страна на обществото дори напротив.

Осигуряване на условия и територии за лов и риболов.

Ловът е традиционно занимание за местните хора. По всеобщо мнение в момента дивечът в региона се увеличава и за него се полагат необходимите грижи благодарение на дейността и усилията на ТП „ДГС Сливница“ и ловните сдружения на територията на стопанството.

Взаимодействие с дърводобивните и дървопреработвателни фирми

Основните очаквания на частния дърводобивен бизнес са свързани най-вече с увеличаване на количествата и качеството и запазване на цените на добиваната от ТП „ДГС Сливница“ дървесина. Това би означавало повече работа и по-висока икономическа сигурност за тях.

Ако за местното население и администрация гората е стратегически регионален ресурс за постигане на социално-икономически просперитет, то частните фирми имат самочувствието на посредник между тях и реализацията на този потенциал. В този смисъл частния бизнес разглежда ТП „ДГС Сливница“ като съюзник и партньор и гледа на гората по-скоро като на източник на икономическа сигурност и перспектива за развитие. Налице е очакване и желание за осигуряване на по-големи преференции за местните фирми, при организиране и провеждане на търговете за добив и продажба на дървесина. Съществува определено негативно отношение към едрите ползватели и особено силно изказано желание за осигуряване на защита от (нелоялна) конкуренция спрямо фирми от други региони и държави. Липсват асоциации на местните дърводобивни и дървопреработвателни фирми, които да защитават интересите им, нещо повече – много от тях не виждат полза от подобно асоцииране.

Въпросът за цената на дървесината след сертифициране на горите в ТП „ДГС Сливница“ вероятно ще бъде основен и в най-голяма степен определящ отношението на частните фирми към сертификацията на горите изобщо. Въпреки че, съвсем разбираемо, очакванията на ТП „ДГС Сливница“ са свързани с повишаване на цените, неяснотата към момента и все още неосъзнатата нужда от закупуване на сертифицирана дървесина кара много фирми да бъдат доста предпазливи. Международните данни сочат, че в зависимост от търсенето, което за момента е ниско в България, цената на сертифицираните качествени сортименти може да бъде с около 20 % по-висока в сравнение с несертифицираната дървесина. Хипотетично, сертифицирането на горите може да доведе до появата на външна конкуренция, която както вече бе споменато е силно нежелана от местните фирми. При този сценарии ролята на ТП „ДГС Сливница“ като балансиращ фактор би бил от особено голямо значение. Най-устойчиво от тази гледна точка би било ТП „ДГС Сливница“ да стимулира местните фирми също да се сертифицират (по стандарта на FSC за веригата за доставки). И макар това да изисква допълнителни инвестиции за тях, добрата новина е, че основните печалби от сертифицирана дървесина се акумулират именно във веригата за доставки, там където се получава най-голяма принадлежна стойност към продукта.

Наред с цената на дървесината, друг важен въпрос, свързан със сертифицирането на горите е по-стриктния контрол, който е въведен от ТП „ДГС Сливница“. По подобен начин фирмите ще бъдат принудени да платят по-голяма цена от гледна точка

спазването на екологичните извиквания - напр. използване на биоразградими горива, специални маслоабсорбиращи комплекти в случай на разливи на масло и др. Неоспорими са обаче икономическите, социалните и екологични ползи от сертификацията.

Специфични препоръки за подобряване на социалния ефект от дейността на ТП ДГС „Сливница“

Подобряването на социалния ефект от дейността на ТП „ДГС Сливница“ изисква качествено нов тип ангажираност и ниво на работа със заинтересованите страни и особено местните хора в общността. Това може да се реализира в няколко главни направления.

Подобряване на организацията на дейността на ТП „ДГС Сливница“

Високите оценки, дадени от заинтересованите страни на дейността и ръководството на ТП „ДГС Сливница“ не трябва да се приемат като нещо „дадено“, а трябва да се доказват в ежедневната дейност. В хода на изследването се набелязаха някои възможности за подобряване на дейността на ТП „ДГС Сливница“ по посока на:

- Диверсифициране на приходите на ТП „ДГС Сливница“ – Към настоящия момент приходите на ТП „ДГС Сливница“ са почти на 100 % зависими от продажбата на дървесина. Макар тази основна приходна част в бюджета да се запази, разнообразяването ѝ би дало значително по-голяма гъвкавост и повишаване на финансовите резултати.

- Социални придобивки и икономическо стимулиране на работещите в ТП „ДГС Сливница“ - Биха могли да се преценят възможностите за повишаване на социалните придобивки (медицинско осигуряване, обучение и образование, работно облекло и др.) и икономическото стимулиране на работещите. Възможно е да се обсъди въвеждането на системи на управление, базирани на цели, при които заплащането на труда да бъде обвързано с изпълнението на поставените цели и постигнатите резултати и ефективност на труда. Възстановяването на възможността за извършване на специализиран труд извън работно време на лесовъдите, при спазване на принципа за избягване на конфликта на интереси би имало ролята на допълнително икономическо стимулиране на работещите в ТП „ДГС Сливница“.

- Регламентирано предимство при наемане на местни хора. ТП „ДГС Сливница“ и в момента е окомплектовано почти изцяло с местни хора, но това по-скоро е резултат на липсата на желаещи от по-отдалечените региони, отколкото на формулирана политика от страна на ръководството. Формулирането и спазването на подобна политика допълнително би допринесло за подобряване имиджа и повишаване степента на подкрепа на ТП „ДГС Сливница“.

- Подобряване на контрола и охрана на дейностите в горите. Най-голям резерв в това отношение може да бъде открит в необходимостта от провеждане на обучение по отношение начина на провеждане на дейностите по ГСП и инструктаж по безопасност на труда на персонала на фирмите, с които се сключват договори за изпълнение на дейностите в горите. Друга налагаща се и от сертификацията мярка е въвеждането на задължително изискване за лично предпазно облекло в обектите, в които активно се работи и стриктен контрол върху ползването му. Разработването на процедури за действие при възникване на инциденти също би имало голямо значение.

- Прозрачност на провеждането на търговете и контрол върху ТП „ДГС Сливница“. Въпреки липсата на данни за проблеми в провеждането на търговете и законността на действията на служителите на ТП „ДГС Сливница“ не трябва да се пренебрегва необходимостта от планиране и провеждане на мерки, насочени към законността на дейността в организацията.

Взаимодействие с местните хора и социално слабите в региона

Приобщаването на местните хора към изпълнението на дългосрочните цели на сертификацията, отглеждането и управлението на горите е дълъг процес. Осигуряването на подкрепа за местни инициативи, даването на отговор на въпросите, вълнуващи хората, задоволяването на определени техни нужди и потребности е от изключителна важност за „навлизане“ на ТП „ДГС Сливница“ в живота на местните общности.

Към момента оценките, които хората дават на дейността на ТП „ДГС Сливница“ са много високи. Данните от доклада дават възможност да се дефинират някои от възможните подходи, които освен всичко останало, да се използват като „разменна монета“ за участие на представители на местните общности в процеса на сертифициране и управление на горите. За да се запази тази оценка и да се гарантира участието на представители на местните хора в процеса на управление на горите след сертифицирането им е необходимо предприемането на стъпки в няколко насоки:

- Запазване на тарифните такси и количествата на дървата за огрев за местното население. Опасението от повишаване на цените на дървата за огрев след сертифицирането на горите е основното безпокойство сред местните хора. Не само високата зависимост, но и усещането, че „гората им принадлежи“ определят особената чувствителност на местните хора към тази тема. Трябва да се намерят всички възможни резерви и механизми за гарантиране на задоволяване на нуждите на местното население от дърва за огрев и строителен материал на сега съществуващите цени. Това особено силно се отнася до гарантиране на количествата, предоставяни на социално слабите.

- Привличане на частните собственици на гори в процеса на управление на гората. Към момента частните собственици, не се чувстват съпричастни към сертифицирането на горите, това не ги интересува. Основният им интерес е свързан с извличане на максимална полза и евентуална печалба от собствеността им. За това свидетелства и наблюдаваната тенденция за продажба на частни гори и желанието за продажба и/или отдаване на горите на ТП „ДГС Сливница“ за управление и стопанисване. За да бъдат привлечени частните собственици в управлението на горите им е необходимо преди всичко те да бъдат информирани, а след това да бъдат натоварени със съответните задължения.

- Работа с хората ангажирани в събиране на НДГП. Въпреки малките обеми на събираните НДГП би било препоръчително организирането и провеждането на обучителни курсове за щадящи практики на събирането на гъби, билки, горски плодове и др. Целта на тези курсове ще бъде, както да се създадат определен набор от практически знания и умения у желаещите да се занимават с тази дейност, така и ще гарантира запазването и развитието на този ценен горски ресурс. Част от тази дейност включва и постоянен контрол на събирачите на терен и приемателните пунктове от страна на служителите на ТП „ДГС Сливница“.

Взаимодействие с дърводобивни и дървопреработвателни фирми

Взаимодействието на ТП „ДГС Сливница“ с частните дърводобивни фирми дава и някои допълнителни възможности за реализиране на повишен социален ефект в региона:

- Подпомагане и управление на процеса на браншово сдружаване. Наред със стимулирането на регистриране на местни фирми, следва с подкрепата на ТП „ДГС Сливница“ да стартира процес на регионални браншови срещи, на които с активното участие и медиация на представителите на РДГ и ТП „ДГС Сливница“ да се заложи началото на браншово сдружаване на дърводобивния и дървопреработвателен бизнес в региона. Като първа стъпка може да се помисли за поставяне на изискване за членство в регионална браншова организация като предимство при участие в търговете за добив и реализация на дървесина. Осигуряването на начална подкрепа на дейността и организационното изграждане на подобни сдружения би дало на ТП „ДГС Сливница“ в по-късен етап ефективен инструмент за въздействие върху формирането на мнението на местните общности.

Основни сфери на интерес на Оценката за социално въздействие

Оценка на дейностите на ТП „ДГС Сливница“ и тяхното възможно негативно или позитивно въздействие върху заинтересованите страни

- Видове дейности и тяхната регламентация;
- Физически и/или юридически лица, с които си взаимодействат при изпълнение на дейностите;
- Общински и държавни структури, с които си взаимодействат при изпълнение на дейностите;
- Оценка на възможното негативно или позитивно въздействие от тези дейности.

Незаконна сеч, заселване, браконьерство и други незаконни действия

- Наличие на данни за незаконна сеч, заселване, браконьерство и други незаконни действия от местни и/или приходящи хора;
- Оценка на обема и възможното въздействие от тези дейности;
- Въведени системи и мерки за мониторинг и превенция.

Структура на собствеността, собственост и права за ползване, спорове върху собствеността и правото за ползване

- Структура на собствеността върху земята;
- Права за ползване и регламентация;
- Наличие/отсъствие на спорове върху собствеността и правото за ползване;
- Механизми за разрешаване на подобни спорове (ако има такива), вкл. за спиране на дейността в спорните райони;
- Участие и форми на контрол на различните собственици (ако има такива) в управлението на горите и дейностите в тях;
- Документирани процедури и правила за идентифициране и превенция на възможни заплахи към съседни земи и практики, вкл. исторически, архитектурни и културни ценности;
- Осигурен форми на достъп до горските ресурси за местни хора без собственост;
- Подходящи механизми за разрешаване на проблеми и осигуряване на справедливи компенсации в случай на загуба или повреда, засягащи законни или обичайни права, собственост, ресурси или средства за препитание на местните хора.

Наемане, обучение, здраве и сигурност на работещите и техните семейства и други услуги за общностите в или около ТП „ДГС Сливница“

- Предимство на местните хора при наемане на работа;
- Подпомагане достъпа до основни услуги – здравни, образователни и др.;
- Познаване на спазване на основните законови изисквания за здраве и безопасност на труда;
- Система за спазване и изпълнение на тези изисквания;
- Обучение и оборудване, осигуряващо безопасни условия на труд;
- Документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт с регламентирани компенсации;
- Спазване на националното и международно трудово право, профсъюзи и колективни трудови договори.

Насърчаване на оптималното ползване и местна обработка на разнообразните горски продукти

- Дял на местните фирми, ангажирани в дейности, пряко или косвено свързани с дейността на ТП „ДГС Сливница“;
- Регламентация на този вид взаимодействия.

Засилване и диверсификация на местната икономика, избягвайки зависимостта ѝ от единични горски продукти

- Информация за възможностите, ролята и потенциала, предлагани за използване на по-малко познати възможности на горите – НДГП, почивка и др.;
- Документирана оценка на тези възможности;
- Система за насърчаване използването на тези възможности от страна на местните хора и фирми.

Зачитане, поддържане и засилване на ценността на услугите и ресурсите, свързани с гората, като речни басейни, лов и риболов

- Информация за услугите и ресурсите, свързани с гората, като речни басейни, лов и риболов;
- Включеност на тези услуги и ресурси в плановете за управление.

Обучение и супервизия на работещите в горите за осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ЛУП

- Документирано обучение на всички работещи в горите за осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ЛУП ;

Въвеждане на изследванията и събраните данни, необходими за мониторинга на екологичното и социално въздействие от дърводобива и другите дейности

- Включване на данните в плановете за управление;
- Изграждане на консултативни органи за тяхното спазване.

Подходящи механизми за разрешаване на проблеми и осигуряване на справедливи компенсации в случай на загуба или повреда, засягащи законни или обичайни права, собственост, ресурси или средства за препитание на местните хора

- Провеждане на регулярни срещи с представители на местните общности и фирми за обсъждане на възможните екологични и социални въздействия;
- Наличие на мониторингови програми/системи, договорени с представители на местните общности и фирми

Списък на дърводобивните фирми и фирмите, ангажирани с лесокултурни дейности, с които ТП „ДГС Сливница“ работи

Дърводобив

1. „Пеклюк“ ЕООД
2. „ СМАРТ ФОРЕСТ“ ООД
3. „ДЪРВОДОБИВ БРЕЗНИК“ ЕООД
4. „БУЛ ЛЕС“ ЕООД
5. „МАГОР 01“ ЕООД
6. „ТРЕА 2015“ ООД

Лесокултурни дейности

1. „Вива Лес 02“ ЕООД